

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΟΝ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΘΕΜΑ: «Πρόσβαση των παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση»

Κύριε Υπουργέ,

Είναι γεγονός ότι η συμμετοχή παιδιών Ρομά στην τυπική εκπαίδευση είναι εξαιρετικά περιορισμένη αφού, σύμφωνα με την έκθεση της UNICEF «Η κατάσταση των παιδιών στην Ελλάδα 2012», μόλις το ένα στα δύο παιδιά ηλικίας 6-12 ετών, αυτής της κοινωνικής ομάδας, παρακολουθεί μαθήματα στο δημοτικό σχολείο. Τα αντίστοιχα ποσοστά σε γυμνάσιο και λύκειο είναι πολύ χαμηλότερα, ενώ είναι αμφίβολο πόσα εξ αυτών των παιδιών θα καταφέρουν τελικώς να ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους. Οι βασικές αιτίες πίσω από το φαινόμενο αυτό εντοπίζονται: στις ιδιαίτερες αντιλήψεις των γονέων για τον ρόλο των παιδιών – τα οποία, στις περισσότερες περιπτώσεις, αντιμετωπίζονται ως εργατική δύναμη που οφείλει να συνεισφέρει στην οικογένεια –, στην χαμηλή εκτίμηση των γονέων αναφορικά με την χρησιμότητα της εκπαίδευσης, αλλά και στον τρόπο που αντιμετωπίζονται τα παιδιά αυτά στο σχολείο.

Το γεγονός αυτό έχει άμεσο αντίκτυπο στην ένταξη των Ρομά στην Ελληνική κοινωνία, αφού η ελλιπής παιδεία δεν επιτρέπει την ταύτισή τους με τον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο, με βάση κοινές αρχές και αντιλήψεις, ενώ παράλληλα τους εξαναγκάζει σε παθητική στάση, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αδικίας εις βάρος τους αφού δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους, με αποτέλεσμα την περιθωριοποίησή τους.

Στην χώρα μας αυτήν την στιγμή λειτουργούν δύο προγράμματα σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών Ρομά, τα οποία τελούν υπό την εποπτεία του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Θεμάτων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Εκπαίδευσης Ελληνοπαίδων Εξωτερικού, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και Αποκέντρωσης

του Υπουργείου Παιδείας, τα οποία πραγματοποιούνται σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), αντίστοιχα.

Επιπροσθέτως, λειτουργούν ειδικά (αμιγή) σχολεία για παιδιά Ρομά, τα οποία όμως κρίνονται αναποτελεσματικά αφού οδηγούν σε περαιτέρω περιθωριοποίηση των παιδιών αυτών, κάτι που αποτυπώθηκε σε πρόσφατη σχετική έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε σε 28 κοινότητες των Ρομά στην Ελλάδα, από το Ελληνικό Παρατηρητήριο Συμφωνιών των Αρχών του Ελσίνκι, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δικαιωμάτων των Ρομά και την Ελληνική Ομάδα για τα δικαιώματα των Μειονοτήτων. Το πρόβλημα του σχολικού αποκλεισμού και της «γκετοποίησης» είναι δυνατόν να αποφευχθεί με την εισαγωγή των παιδιών Ρομά αποκλειστικά σε μεικτά σχολεία. Χαρακτηριστικό θετικό παράδειγμα αυτής της πρακτικής αποτελεί η περίπτωση του 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Χαλανδρίου το οποίο, σε συνεργασία με το ΕΚΠΑ, απέκδοσε ελπιδοφόρα αποτελέσματα αναφορικά με την ένταξη των παιδιών Ρομά, του καταυλισμού της περιοχής «Πεύκο Πολίτη». Σημειώνεται ότι ορθώς ανεστάλη η κατεδάφιση των παραγκών των Ρομά της περιοχής, αφού ένα τέτοιο γεγονός θα ακύρωνε την επιτυχή προσπάθεια του εν λόγω σχολείου.

Παρόλα αυτά, υπάρχουν βάσιμες ανησυχίες ότι μία τέτοια πρωτοβουλία ενδέχεται να αποτελέσει αντικείμενο έκφρασης ρατσιστικών συμπεριφορών. Ενδεικτικά, στην υπ' αριθμ 32526/05 υπόθεση «Σαμπάνης και λοιποί κατά Ελλάδος» το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου καταδίκασε την Ελλάδα για διάκριση κατά παιδιών Ρομά, όταν οι Σχολικές Αρχές Ασπροπύργου αρνήθηκαν να εγγράψουν στο δημοτικό σχολείο τα παιδιά των πρώτων, έπειτα από αντιδράσεις γονέων των υπολοίπων παιδιών. Σε ένα σύγχρονο και δημοκρατικό κράτος τέτοιες συμπεριφορές δεν μπορούν να γίνονται ανεκτές, ενώ η προστασία των θυμάτων αυτών των συμπεριφορών αποτελεί υποχρέωση της Ελληνικής Πολιτείας.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός

1. Προτίθεται να προβεί στην καθιέρωση της εγγραφής παιδιών Ρομά αποκλειστικά σε μεικτά σχολεία;
2. Ποιες πρωτοβουλίες σχεδιάζει να αναλάβει για την πρόληψη και αντιμετώπιση ρατσιστικών συμπεριφορών εναντίον τους;

Οι Ερωτώσες Βουλευτές

Μαρία Γιαννακάκη

Μαρία Ρεπούση